

OBSAH

I. LUTHER A REFORMACE	11
1. EVROPSKÁ UDÁLOST	13
2. REFORMACE, VE KTEROU SE DOUFALO A KTERÁ PROBĚHLA	16
3. NA POČÁTKU STÁL LUTHER	20
II. EVROPSKÉ KŘESŤANSTVO KOLEM ROKU 1500	23
1. KONSTRUKCE KONTINENTU	25
Nové horizonty	25
Nové ekonomické prostory	29
2. ŘÁDY	31
Stavovské společnosti	31
Politické struktury	35
3. NÁRODY A MOCNOSTI V EVROPĚ	37
4. SVATÁ ŘÍŠE ŘÍMSKÁ NÁRODA NĚMECKÉHO	43
5. DUCHOVNÍ SPOLEČENSTVÍ	48
Formy zbožnosti	50
Odpustky	55
6. KULTURNÍ PŘEVRAHY	59
Revoluce knihtisku	59
Mobilita humanistů	61
III. RANÁ REFORMACE V ŘÍŠI DO ROKU 1530	65
1. TŘINÁCT BOUŘLIVÝCH LET	67
2. MARTIN LUTHER – PORTRÉT	70
3. VYSTUPUJÍCÍ: MLADÝ AUGUSTINIÁNSKÝ MNICH	74
Plány na světskou kariéru	74
Horlivé mnišství	78
4. WITTENBERSKÝ EXEGET	84
Milost a ospravedlnění	84
95 tezí proti odpustkům	87

5. LUTHEROVA ROZTRŽKA S PAPEŽEM	91
Polemické spisy a kontroverze	91
Luther píše o život	96
6. WORMSKÝ ŘÍŠSKÝ SNĚM, VZPOURA A PŘEV RAT	102
Odmítnutí odvolání	102
Agitace, protest, vzbouření	105
Změny ve městech	109
7. ZWINGLI A CURYŠSKÁ MĚSTSKÁ REFORMACE	111
Lidový kněz v katedrále	111
Evangelické městské církve	118
8. ROZTRŽKY UVNITŘ REFORMACE	120
Sickingenovo rytířské hnutí	121
Selská válka a Thomas Müntzer	123
Luthерово vzdálení se Karlstadtovi	127
Spor o Večeři Páně	129
První obce novokřtěnců	132
Lutherův spor s Erasmem	135
9. TERITORIÁLNĚ-POLITICKÁ A CÍRKEVNĚ-POLITICKÁ ROZHODNUTÍ	137
Konfesijní tábory v říši	137
Budování evangelických církví	139
Augsburg: evangelické vyznání a císařská říšská klatba	143
IV. REFORMAČNÍ EVROPA KOLEM ROKU 1600	149
1. JAZYK, VZDĚLÁNÍ, PRÁVO: NOVÉ NÁBOŽENSKO- KULTURNÍ USPOŘÁDÁNÍ	151
2. RANĚ REFORMAČNÍ HNUTÍ MIMO ŘÍŠI	156
Nizozemí	156
Francie a Anglie	159
Skandinávie	162
Itálie a Španělsko	165
Východní Evropa	167
3. JAN KALVÍN A REFORMOVANÁ INTERNACIONÁLA	174
Kalvínovo intelektuální zázemí	175
Církevní zřízení a obecní disciplína	178
Upálení Michaela Serveta	182
Spojenectví s Heinrichem Bullingerem a s curyšskou reformací	184
Internacionalizace reformovaného protestantismu	186
Od bartolomějské noci k ediktu nantskému	188
Politické osvobození v Nizozemí	192

John Knox a skotská reformace	194
4. KRÁLOVSKÉ REFORMACE VE SKANDINÁVII A V ANGLII	198
Luterská severní Evropa	198
Anglikánská církev a puritáni	201
5. ŘÍŠE USMÍŘENÁ, NEKLIDNÁ	210
Šmalkaldský spolek a šmalkaldská válka	211
Augsburský interim a vakuum po Lutherově smrti	215
Odbojný Magdeburg	219
Augsburský náboženský mír	222
Luterský teologický spor	225
6. TRANSFORMACE ŘÍMSKÉHO KATOLICISMU	229
Tridentský koncil	230
Nové řády, nové pořádky	236
7. DISIDENTI A NONKONFORMISTÉ	242
Křtění a experiment v Münsteru	243
Mystikové a spiritualisté	249
Antitrinitáři	251
8. LATINSKÁ EVROPA PO REFORMACI	254
V. REFORMACE A NOVÁ DOBA	261
1. ZRYCHLENÝ ČAS – PŘEV RAT, NEBO APOKALYPSA?	263
2. IMPULZY PRO ZÁPADNÍ MODERNU	268
Konfesní kultury a role laiků	268
Hospodářství a právo	273
Racionalita a individualita	275
3. GLOBÁLNÍ PROTESTANTISMUS	278
VI. CHÁPÁNÍ REFORMACE V NOVOVĚKU	283
1. REFORMAČNÍ JUBILEA: 1617–2017	285
2. VÝKLAD A DEBATY	293
Orientace na Lutherovu biografii	293
Osvícenství a Francouzská revoluce	295
Začátky vědecké historiografie	298
Německé přivlastnění	300
Odsunutí do středověku a renesance Luthera	302
Angloamerické perspektivy	307
Dějiny reformace v NDR a v NSR do roku 1990	309
Aktuální vědecké výzvy	315

EPILOG	319
KOUZLO POČÁTKU	321
CHRONOLOGICKÁ OSA	323
POZNÁMKY	329
BIBLIOGRAFIE	343
JMENNÝ REJSŘÍK	387